

S-a mai menționat ca într-un dosar avocați angajați în persoana mea și a lui Liuba Dagața, L. Coca a fost reținut cu participarea unui avocat din oficiu. S-a prezentat la solicitarea procurorului la Centrul Național Anticorupție pentru ca să fie reținută persoana și a comunicat că are doar 20 de minute la dispoziție. Ofițerul i-a zis că nu are mandat iar el a explicat că nu poate să aibă deoarece vine din instanță. Atunci s-a decis să se invite un avocat din oficiu deși mai exista un alt avocat.

Art. 166 CPP, explică exhaustiv când persoana poate fi reținută. Organul de urmărire penală a indicat, că are suficiente temeiuri rezonabile și că învinutul aflându-se la libertate ar putea influența persoane care urmează de a fi audiate și va împiedica stabilirea adevărului. Instanța a aplicat o măsură alternativă arestului, care este la fel de severă ca să arestul preventiv. Din aceste considerente, consider necesar de a invoca, de a recunoaște procesul verbal de reținere din 16.05.2014 întocmit de ofițerul Constantin Jaman, ca ilegal și a declara reținerea lui Coca în virtutea acestor temeiuri ca ilegală.

Consideră că a fost încălcată procedura de invitare a avocatului din oficiu în acel caz, deoarece L. Coca avea avocați angajați prin contract. Se mai invocă cauza Stepuleac vs Moldova.

Procurorul în ședință a solicitat ca plângerea înaintată să fie respinsă din motiv că acțiunile ofițerului de UP sunt legale și întemeiate.

Procesul verbal de reținere a lui L. Coca fost prezentat judecătorului la solicitarea aplicării arestului în privința acestuia. Prin încheierea 20.05.2014 s-a dispus admiterea parțială a demersului procurorului privind aplicarea măsurii preventive în privința învinutului Coca Leonid. Potrivit aceleiași încheieri s-a constatat că cauza penală a fost pornită conform legislației în vigoare și s-a aplicat arestul la domiciliu.

Consideră procesul verbal de reținere, precum și înaintarea demersului prin care s-a solicitat aplicarea măsurii preventive arestul, precum și încheierea judecătorului de instrucție ca fiind legală. Decizia Curții de Apel prin care încheierea judecătorului Morozaan a fost anulată, nu constituie un temei juridic de a declara și a constata că procesul verbal de reținere.

Nu a fost încălcată procedura de reținere a participat avocatul din oficiu deoarece este necesară întocmirea solicitării la care face referință avocatul în alte cazuri decât cele care vizează acțiunile de urgență.

Examinând materialele cauzei penale menționate, instanța constată următoarele.

La 12.02.2014, procuratura Anticorupție a pornit cauza penală nr.2014970080, în temeiul unei bănueli rezonabile că a fost comisă infracțiunea prevăzută de art. 326 al. (3) lit. a) CP. Ulterior, la această cauză penală au fost conexeate alte cauze penale. La 17.05.2014, ofițerul CNA C. Jaman a întocmit un proces verbal prin care a reținut în temeiul art. 166 alin.(3) CPP pe Coca Leonid Vasile. Reținerea menționată, potrivit procesului verbal al acțiunii date, a fost efectuată în prezența avocatului din oficiu V. Cojocar.

La 19.05.2014, Coca Leonid Vasile a fost pus sub învinuire fiind acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin.(3) lit. a) CP. Prin încheierea instanței din 20.05.2014 a fost respins demersul procurorului de aplicare a arestului preventiv în privința lui L. Coca și a fost aplicat arestul la domiciliu în privința acestuia pentru 30 de zile. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.06.2014 a fost casată încheierea instanței din 20.05.2014 prin care a fost aplicat arestul la domiciliu în privința lui L. Coca și anulată măsura preventivă aplicată în privința acestuia. În motivarea deciziei, instanța a menționat că *"Instanța de recurs constată că sunt temeiuri rezonabile de a presupune că Coca Leonid a comis infracțiunea de care este învinuit, însă în privința învinutului mai este intentată o cauză penală care se află pe rol în instanța de judecată și învinutul are măsura preventivă arestul la domiciliu. În atare împrejurări Colegiul penal consideră că este inadmisibilă aplicarea în privința unei și aceleiași persoane a două măsuri preventive."*

La 19.05.2014, avocatul Iu. Mărgineanu a depus plângere procurorului ierarhic superior în acest caz invocând solicitări similare celor menționate în plângerea adresată instanței. Prin ordonanța procurorului, adjunct al procurorului Anticorupție A. Popenco din 03.06.2014 a fost respinsă plângerea avocatului ca neîntemeiată. În motivarea ordonanței, procurorul a menționat că procesul verbal a fost întocmit în conformitate cu prevederile art. 166 CPP.

Potrivit prevederilor art. 313 CPP *"Plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate operativă de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuț, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege."*

Instanța consideră că actul procesual – procesul verbal de reținere, în mod evident afectează drepturi și interese legale ale persoanei. Formal, legalitatea acestei acțiuni procesuale poate fi supusă controlului judiciar prin prisma prevederilor art. 313 CPP. Articolul 165-167 CPP stabilesc care sunt persoanele și condițiile în care poate fi reținută o persoană.

În același timp, instanța constată că legea nu stabilește expres care este scopul acestei măsuri procesuale, cu excepția reținerii prevăzute în art. 169-170 CPP – reținerea persoanei pentru a fi pusă sub învinuire și în condițiile în care sunt încălcate măsurile preventive aplicate anterior. În opinia instanței, unul din scopurile pe care le are această măsură procesuală este cel al identificării circumstanțelor cazului respectiv și aprecierea necesității aplicării unei măsuri preventive. Deoarece această măsură este una privativă de libertate, în cazul în care se solicită aplicarea unei măsuri preventive privative de libertate, instanța sesizată cu soluționarea acestei chestiuni este cea care este obligată să examineze legalitatea și temeinicia reținerii persoanei.

Acest argument reiese și din prevederile pct. 29 ale Hotărârii Plenului CSJ Despre aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației de procedură penală privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliu nr. 1 din 15.04.2013 care prevede că *"La soluționarea demersului cu privire la aplicarea arestului, judecătorul de instrucție este obligat să stabilească dacă au fost dovedite prin probe pertinente, concludente și utile, prezentate de părți în cadrul procedurii de examinare a demersului circumstanțele, care atestă:*

d) în cazul când bănuțul, învinutul a fost reținut, judecătorul de instrucție va verifica dacă au fost respectate la reținere prevederile stipulate în articolele 166-167 din Codul de procedură penală."

Instanța consideră că ar putea fi supusă aprecierii legalitatea aplicării acestei măsuri doar în cazul în care s-ar decide aplicarea unei măsuri preventive neprivative

de libertate de către instanțele competente deoarece, în acest caz, verificarea legalității reținerii nu are loc în instanță și în general nu este efectuat un control al legalității acesteia.

În situația în care verificarea legalității acțiunii de reținere are loc odată cu soluționarea chestiunii privind aplicarea arestului, este inadmisibil ca instanța din nou să examineze legalitatea acestei acțiuni deoarece, cu referință la aceste circumstanțe, există deja hotărâri judiciare pronunțate. Instanța constată că există deja în acest caz încheieri și decizii al instanței superioare cu referință la legalitatea acțiunii date.

Această concluzie este întemeiată și pe practica CtEDO. În cauza *Viorel Burzo versus România* din 30.06.2009, CtEDO a menționat, " *Curtea face trimitere la principiile fundamentale care rezultă din jurisprudența sa și care determină condițiile în care o persoană arestată trebuie adusă de îndată în fața unui judecător sau a altui magistrat împuternicit cu exercitarea atribuțiilor judiciare în sensul art. 5 § 3 din Convenție [Pantea împotriva României, nr. 33343/96, pct. 236-242, CEDO 2003-VI (fragmente)]. Aceasta reamintește că un control judiciar al detenției trebuie să se efectueze automat. Nu se poate exercita ca urmare a unei cereri formulate în prealabil de deținut [Aquilina împotriva Maltei (GC), nr. 25642/94, pct. 49, CEDO 1999-III]. Curtea a considerat că o perioadă de arest preventiv de trei zile și douăzeci și trei de ore fără control judiciar a depășit limitele stricte de timp stabilite la art. 5 § 3 (Kanzhov împotriva Bulgariei, nr. 68294/01, pct. 66, 6 noiembrie 2008)".*

Potrivit legislației naționale, termenul reținerii persoanei constituie 72 de ore, în termenul menționat, procurorul a înaintat în instanța de judecată demers de aplicare în privința lui Leonid Coca a măsurii preventive în formă de arestare preventivă și, respectiv potrivit celor menționate, la examinarea demersului, în mod automat a fost examinată și legalitatea reținerii lui Leonid Coca de către organul de urmărire penală. Iar referința avocatului în explicațiile sale la cauzele CtEDO este declarativă, deoarece cauzele indicate se referă la arestarea preventivă și nu la reținerea persoanei pentru a fi adusă în fața instanței de judecată pentru examinarea demersului de arestare.

Relevant este și faptul că, instanța este competentă să reacționeze la plîngerile înaintate ei potrivit prevederilor art. 313 CPP prin declararea nulității actelor, acțiunilor respective, iar nulitatea și condițiile intervenirii acesteia este reglementată de prevederile art. 251 CPP. La momentul reținerii persoanei nu au fost înaintate obiecții din partea participanților la această acțiune.

Având în vedere cele expuse și potrivit prevederilor art.41, 313, 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată, -

DISPUNE :

Respinge plîngerea avocatului Iurie Mărgineanu înaintată în instanța de judecată în baza prevederilor art. 313 CPP, în interesele lui Coca Leonid în care solicită declararea ca fiind ilegală reținerea lui Coca Leonid Vasile din 17.05.2014 fără temeiuri legale de către colaboratorii CNA, cu anularea procesului verbal de reținere.

Copia încheierii de expediat petiționarului, procurorului.

Încheierea este irevocabilă din data adoptării.

Judecător de instrucție

Victor Rațoi